

Արտատպիչ
Դ. Գ. ՊԱՆՈՍՅԱՆՍԿԻ
Իշխման համար տարեկան գինն է 1
ռսկի օսման համար : Վերջումնայ գինն 5
արծաթ մեծիտի : Կուսմանայ գինն 2
մեծիտի :
Տաճկաստանի միտ քաղաքայ հա-
մար տարեկան գինն 6 մեծիտի :
Վերջումնայ 4 »
Եւստանայ 5 »
Օտար երկրներու համար տարե-
կան գինն է 25 ֆրանկ :
Բաժանորդագիրը կանխիկ վճարելի:
Բաժանորդագրութեան և ծանուց-
ման համար պէտք է գրմել առ Պ.
Խ. Գերձակեան, Եւրոպայի մէջ, 5:

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԵՌՈՐԵԱՅ ԼՐԱԳԻՐ ԲԶՄԻՐԻ

Ուղղակի խմբագրութեան վերաբերեալ որեւէ գրութիւն պէտք է խմբագրին անունին դրուել, եւ Պետէսթէն, 5 :

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՐՆՈՅ ՀԱՅՈՅ ԴԱՏԸ

Մ'օնիթօր Թէրօն ման էֆքեսա-
րի Կարինէն ստացած մէկ թղթակ-
ցութիւնը կը հրատարակէ, եղեւ-
նադատ Ատեանի արձակած վճռոյն
պարագանքը պատմող:

Ամբաստանաւոր կրկին երեցան
եղեւնադատ ատեանի առջեւ, 23
Յունիսի շաբաթ օրը, փաստաբանք
ներկայ էին: Եղած խուզարկու-
թիւններէն, քննութիւններէն և
գաւառին թարգմանէն խնդրուած
լուսարանութիւններէն կը հասկը-
ուի, որ հայ իշխանութեանց տղ-
գատահմեկներու զէնքերը, որոնց
վրայ խօսեցաւ ամբաստանագիրը,
գոյութիւն չունին: Վերալեւին ար-
տաքին թղթակցութեանց սենեակը
ծանուցած է նախագահին, թէ մի
միայն ներքին գործոց նախարա-
րութեան կողմէ եկած պատուէր-
ներուն ծանօթութիւն ունին, և
այդ պատուէրները կը տրամադ-
րեն թերագրել նկարները կրող զի-
նաց ծախսին արգելել և զանաք
գրուել: Քանի մը ամբաստանաւոր
ևս խաղաղ ուրացան այդ տեսակ
զինուց գոյութիւնը:

Յետոյ ամբաստանաւորը աղերա-
սելով կարգաւորեցան, որոշմով
կը յայտնեն թէ ամենին չարա-
կամ և թերագրել գիտաւորու-
թիւն մը չեն ունեցած կառավա-
րութեան գէտ, և կը սնդեան թէ
իրենք գարտար հաւատարմու-
թիւն և անձնորոշութիւն ունին
Օսմանեան պետութեան:

Կերթընէն խաղաղութիւն, որ այդ
գաղտնիքներէն իրենց հիմադիր
ենթագրութեան է, յայտարարեց թէ
ժամանակաւ ընկնելով իրեն մը հաս-
տատած էր աղքատներուն և կա-
րօտերոց ձեռնարկներուն նպաս-
տելու և այսպէս զանաք հա-
տատանքուն գէտ պաշտպանելու
նպատակաւ, և թէ հարուստները
անուղղակի կերպով այդ բնիկ-
րութիւնը լուծած էին վրէժխնդ-
րութեամբ: «Այն ատեն, կը յա-
րէ ամբաստանաւոր, ընկերութիւ-
նը վերակազմեցին բնիկերական վե-
րանորոգութիւնը տնտեսով, ան
միակ նպատակաւ որ անդամներու
բուն իսկ անձը բարեկարգեմ, ըզ-
գուշացնելով զիրենք ամեն տեսակ
միջոցներէ, խրատելով՝ որ առա-
քինութեան շաւղին մէջ ընթանան
և կրթութիւն ու գաղափարակա-
նութիւն առնուն:» Կերթընէն ա-
ռաջագրեց նաեւ թէ աշխատած էր
գաղտնի պահել ընկերութեան
նպատակը, վախճալով թէ հա-
րուստներն ու նրեկն վաճառա-
կանքը գործն իմանալով կրկին
վրէժխնդրութիւնը կործա-

նելու: Դառնով տանտապետի, հա-
րիւրապետի և այլն կազմութեան,
յայտնեց թէ այս մասին ամենին
մեղադարտ դիտում մը չ'ունէր
կառավարութեան գէտ, այս աստի-
ճանները արտելուն նպատակն էր,
ընկերութեան գործոց վարիչ ժո-
ղովը կողմէ խմբագրութեան կանո-
նադրութեան գէտ գնորդները հըս-
կել: Այդ ժողովը լիազօր իշխա-
նութիւն ունէր խտտելու պատմել
զխմագրութեան, երբ ընկերական
վերանորոգութիւնը ընկերու-
թեան կանոնից գէտ գործէին:

Ընդհանուր ԴԱՏԱՍԶ, ԻՍՒ
ՄԻԹ ՊԵՅ. — Եթէ այդ ընկերու-
թիւնը երբեք մեղադարտ ծրագիր
մը չ'ունէր կառավարութեան գէտ,
էնչ էր ուրեմն երգման ձեւերու և
ուխտագրութիւններու գրութեանց
նպատակը, որոց մեծ մասը Վան
և Թիֆլիսի զրկուեցան:

Իսկ թէ պէյ ունեցուց նաեւ, թէ
կրնար ապացուցանել իսկ, որ գոր-
ծագիր ժողովը վարձատրութիւն
ներ խտտացած էր իրենց պաշտօնը
արժանաւորապէս և աշխրջու-
թեամբ կատարող անդամներուն
միջոցաւ միւս կողմէ մահ կըս-
պանեար, եթէ գտնուէին տա-
նագետաց և հարիւրապետներու
պատուէրներուն հակառակ վար-
ուողներ: «Վիճադրական քարերն
ու ուխտագրական գրութիւնները
բաւական են ձեր մէջէ շատերուն
մեղադարտութիւնն ապացուցա-
նել:»

Եհրամմի Պաշա յայտնեց, թէ
ոստիկանութեան գործակալները
խօստացան իրեն, ունեցած 33 ու-
կի պարաքը ամբողջովին վճարել,
և կառավարութեան կողմէ պատ-
ւանջան առնել իրեն, ասոր հա-
մար էր ահա որ հարցաքննութեան
մէջ ըստ էր, էնչ որ գրուած է:

Կոչակար հաճի Յովհաննէս, ու-
րացաւ լողորովին, և յաւելցուց
նաեւ թէ, ոստիկանութեան մար-
դիկ յանդիման չարչարած և բըռ-
նութեամբ վարուած էին իրեն հետ
բանտարկութեան միջոցին:

Շաւարշ և Կոչակար Ալէքսան-
նոյնպէս քանի մը ապացոյցներ և
փաստեր մէջ բերին ինքզինքնին
արգարացնելու համար, և պա-
շտեցան որ արդարութեամբ քըն-
նուին:

ԻՍՄԷԼ ՊԵՅ, բնդհանուր դա-
տաւոր. — Ամբաստանաւորը աղեր-
սագրերու յայտարարութիւններն
անհիմն են, քանի որ այս ամբաս-
տանքաց արտայայտութիւններն ու
խօստովանութիւնները պարզ և մե-
կին են հարցաքննութեան գրու-
թեանց մէջ, Իսկ, Չապրթիւնէն
բուն կողմէ ամբաստանեց զէմ
եղած անիրաւ վարմունքը ակզնա-

կան գաղտնի գուր խնդիր մը բը-
լալով, ամբաստանաւոր այս մասին
կրնան յատուկ գաղ բանալ ա-
պահովութեան գործակալաց դա-
տարաններու առջեւ:

Իսկ թէ պէյ, փորագրել Մի-
քայելի, Դաւութի և Կերթընէն
Խաչատուրի հարցաքննութեանց
թուղթերը կարգաւ տուաւ:

Ապա, թէրգիպաշի Յակոբ և
ընկերացատն տնօրէն Յովհաննէս,
յայտնեցին, թէ ամբաստանաւորաց
յայտնութիւնները չ'ազդիտական
նպատակներ ունեցող վրէժխնդրու-
թեանց արգելք են:

Քննութեանց թուղթերը կար-
գաւորեցին ետեւ, գաղաւորք խոր-
հրդակցութեան սենեակը քաշու-
եցան, և ժամը 5 ու կէսին դա-
տարան մտան: Իրենց որոշումը
կարգաւորեցաւ խորին բուրձնեան
մը մէջ: Այս գաղաւթիւր 36 ամբ-
աստանաւորներէն 16 ին արձակու-
մը կը հրամայէ, որոց անմեղու-
թիւնը հաստատուեցաւ գաղտնի
մէջ: Միւս 40 ին գէտ եղած ամբ-
աստանաւորները, թէ փորձած են
Կարինն ու այդ նահանգին միւս
քաղաքները Օսմանեան իշխանու-
թեան հասնել, ասոց ճանչուեցաւ:

Անպարտ հրատարակուողներուն
անունները հետեւեալներն են:

Չաքմարճի Տիգրան, Մարտի-
րոս, Նիկողոս, Մարտի, Եփրեմ,
Սեդրակ, այլ Մարտիրոս, Յով-
հաննէս, Յակոբ, Խաչատուր, Թո-
րոս, Պողոս, Մարտի, Զիպրան
Կերթընէն, Արութ և ուրիշ
Մարտիրոս:

Այս որոշումէ ետեւ, բնդհանուր
գաղաւթաւոր գաղափարները խորհրդաց
ամբաստանաւորները, ուր յանցա-
պարտից արժանի պատիժը կ'որո-
շէր: Իսկ թէ պէյ կը պահանջէր,
թէ Կերթընէն Խաչատուր, բն-
թերցատն տնօրէն Յովհաննէս և
Յակոբ մահու դատապարտուէին,
թէ փորագրել Միքայել պէտք էր
արձակուել պատժական օրինագր-
քին 63 օրը յօգուածին համա-
մատ, քանի որ այս գաղտնի բն-
կերութեան գոյութիւնը իմացու-
ցած էր, թէ միւս 36ը, յիշեալ
օրինագրքին 38րդ յօդուածին ա-
ռաջին պարբերութեան համաձայն,
մշտնջենի արքայի գաղափար-
տուին:

ՆԱԽԱԳԱՀը, խօսքն ամբաստա-
նեց ուղղելով. — Բնդհանուր դա-
տաւորին ձեռնադրանք խնդրած
պատժոց գէտ, գիտողութիւններ
ունիք ձեր պաշտպանութեան հա-
մար:

Այն ատեն երեք փաստաբան-
ները զատ զատ պաշտպանեցին ի-
րենց յանձնաւորները, յայտնելով
թէ, ասոնք ընկերութեան մաս,

նախկին անմիջապէս ետեւ հրաժա-
րեցան, թէ մասնաւոր գործակա-
տարներ որոշուած էին իսկոյն,
երգման և ուխտի եղանակներուն
թուղթերը հաւաքելու զանաք այ-
րելու համար. թէ այս զղջումն ու
այս արագ հրաժարումը կրնային
մեծապէս օգնել բնդհ. գաղա-
ւթալին պահանջած պատժոց թե-
թեյներուն, թէ՛ ամբաստանաւոր
երեք մեղադարտ նպատակ մը
չունէին կառավարութեան գէտ,
թէ՛ անդամակցած էին առանց բն-
կերութեան նպատակը ճանչնալու,
նկատելով որ ոչ գրել և ոչ կար-
գալ գիտէին, թէ երգմագրիւրը
անուղղակի կերպով արուած էին
իրենց, և իրենք զիրենք յայտ-
նած էին գեղ ընկերութիւնը չը-
կազմակերպած, կառավարութիւն
այսպէս խուզարկութիւն և քննու-
թիւններ ընելու ծանրութեան ա-
զատելով, թէ վերջապէս՝ այս ա-
մենը բնդհ. գաղափարէն պա-
հանջուած ծանր պատիժներուն
խտտութիւնը մեղմացնող բնութիւն
ունին:

Դատաւորները կրկին խորհրդակ-
ցութեան սենեակը քաշուեցան
ժամը 6ին, և կէս ժամէ ետեւ դա-
տարան գաղով հետեւալ վճիռն
արձակեցին:

Ամբաստանաւոր մէջ փորագրել
Միքայելի աղաւթութիւն տրուած է
63րդ յօդուածին արամագրու-
թեան համաձայն: Բանտարգելու-
թեան գաղափարտուած են բեր-
դի մը մէջ, զոր կարավարութիւնը
պիտի որոշէ, Կերթընէն Խաչա-
տուր 13 տարի, Ընթերցատն
տնօրէն Յովհաննէս, թէրգի պաշի
Յակոբ 10 տարի, Կոչակար Ալէք-
սան 7 տարի, Դաւութ, Շաւարշ,
մէկ ուրիշ Դաւութ և հնակար
հաճի Յովհաննէս 6 տարի, և մը-
նացեալ երեւումները 5 տարի:

Փորագրել Միքայել իսկոյն ար-
ձակուեցաւ և նախագահը յայ-
տարարեց միւս 39 գաղափարու-
լայ, թէ դատին վերաբերեալ
թուղթերը, ինչպէս նաեւ վճռա-
գիրը, Վահագն Ատեանի պիտի
զրկուին, և եթէ ընկերք գիտ-
ութիւններ ունին, կրնան հազար-
դիւ զանաք աղերապարի ձեռով ե-
ղեւնադատ Ատեան, ութ օրուան
պայմանաժամու մէջ:

Մայրաքաղաքին թէ հայ և թէ
օտար քանի մը թերթեր լուր մը
հրատարակած էին, իրր թէ Վանի
իշխանութիւնը 300 հայ ձերբա-
կալած էին, սո ամբաստանու-
թեամբ թէ գաղտնի գոմիթէ մ'էն
եղէր ասոնք և թէ օսմանեան առ-
մանագրէն գուր ուրիշ գոմիթէի
մը հետ գաղտնի յարաբերութիւն:

Համարատու — խմբագիր
Յ. Կ. ՆԱԽԱԳԱՀ

Դուրս դրուածներուն բովայնի
ծախքը խմբագրութիւնը կրճարէ:
Չհրատարակուած յօդուածի կամ
նամակի համար խմբագրութիւնը
պատասխանատուութիւն չ'ընդունիր:
Խմբագրութեան գրկուած որ և է
գրութիւն ետ չ'ըտուիր:
Հատարակաց օգտակար գրութիւն-
ներ ձրի կը հրատարակուին:
Փանուցման տողը մէկ անգամի
համար 5 դրուէ, և երկու անգամի
համար 2 դրուէ, և երեք անգամի
համար 80 փարա: Երեք անգամէն
աւելի համար սակարկութիւն կըլլայ:

Ներ ունին:
Վաղը Յուլիս 3 թիւ թերթին
մէջ Վանէն ներքին գործոց նախա-
րարութեան ուղղուած մէկ հե-
ռագիրը կը հրատարակէ, որ բար-
բալին կը հերքէ այդ բարը, և կը-
հաւատէ թէ քրիստոնէից և մահ-
մէտականաց մէջ միութիւնը կա-
տարեալ է և կարգ կանոնն ու հան-
դարտութիւնը կրտրեն Վանայ և
ամբողջ գաղաւթին մէջ:

Պօլոյ յաղաքապետական իշ-
խանութիւնը հետեւալ աղա-
րարութիւն ըրած է լրագրաց մէջ:

Ամենուն ծանօթ է, որ խանե-
րուն և ամուրեաց բնակարաննե-
րու մեծ մասը աղանդի վիճակ մը
ունին և վատառողջ հատիկ կը բու-
րեն, այս վիճակը կը հետեւի յիշեալ
յարկերն անմաքուր ձգելու անհո-
գութեան: Յատուկ յանձնաժողովը
ծանուցման վրայ, քաղաքապետու-
թիւնը ստիպողական հրամաններ
զրկեց բարձր թաղապետութեանց,
որ այդ շէնքերուն տէրերուն պատ-
ուիրեն մաքրել և ծեփել սենեակ-
ներուն պատերը, գոնէ ամիսը մէկ
անգամ հարիւր օխտ ծեփին մէջ
3 օխտ Ասիտ Գէնիք խառնելով:
Պիտի յանձնարարուի նաեւ այդ
տէրերուն, որ ամաններու մէջ բա-
ւական քանակութեամբ կրի քլո-
րելը ընդունելով՝ չ'ենքին չորս կող-
մերը գնեն և հարկ է յետոյ որ
իմացնեն քաղաքապետութեան՝
ձեռք առնուած պահպանողական
և առողջապահի վիճակները:

Դառնականաց վերաբերեալ
յանձնաժողովը ներքեւ, ուրիշ փոխ
յանձնաժողով մ'ալ կազմուեցաւ:
Ասոր պաշտօնը պիտի ըլլայ, թա-
ղապետութեանց նախագահներուն
հետ համաձայն միջոցներ ձեռք
առնուլ ամուրիներու խաներուն
և այլ բնակարանաց մէջ խռնին
արգելելու համար, և պիտի սահ-
մանադրէ գաղթականաց թիւը,
երբ ասոնք Պօլոս դրկուիլը հարկա-
ւոր թիւի մանրազինն քննութիւն
մը ետեւ: Փոխ—յանձնաժողովը
պիտի պարտաւորի տեղեկագրել
Քաղաքապետութեան, որ բաւ իր
կարգին, պիտի հազարդէ գաղթա-
կանաց յանձնաժողովը: Այս վեր-
ջին յանձնաժողովը ձեռք պիտի
առնէ բոլոր նախագաղաւթան մի-
ջոցները, գաղթականաց խռնու-
արգելելու համար, զանաք դատ
զատ պարագ խաներու մէջ զետե-
ղելով:

ԱՌ ԶԵՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Մարտի կըսեն թէ, քաջ աստուա-
ծ արան մը իր ետեւող զգեղից բովայ-
նիւ կարծարէ, քարոյի ատեն:
—Ս. զրոց մեկնութեան խնդիր է
այդ, կը պատասխանէ Մարտի, Սաբ-
էֆէ՝ Սաբ-Ռէ կըսեն զուգէ:

կերտք ընդհանրապէս ժողովրդեան միջակ կարգի և ազգային զաւակունք լինելով՝ չեն կարող երկուսն տարիներ դպրոցներու մէջ դեգերելը սոյն գիտութեանց մէջ յաւաքագործելու և նոյա տիրանալու համար, քանի որ գիտութիւնը ընդհանրապէս կը պահանջուի ժամանաւոր վարչարարութեան միջոցով և ծնունդն են և երբ մէկ կողմէ չեն կարող գիտութիւնները լիակի և ճշմարտ աւանդել, որպէս զի զայն ստացողին օգտակար ըլլան, միւս կողմէ չունինք ձեռնհաս իշխանութիւններ հարկեղած վիսայականը տարու կարող, որով մասնագէտը որեւէ տեղ մը ներկայացած ժամանակն կարենան գիտութեամբ պաշտօն դանել, դարձեալ երբ այսպիսի ուսումնականաց համար աղքատ պաշտօններ և միջոցներ չունին պատուի պատուարացէս դահալցեցելու, և որ աւելի հետաքրքրեցնելու է, երբ նոյն իսկ յաճախ կը տեսնուի որ եւրոպայի ալ և ալ պետական հաստատութեանց կողմէ վիսայականով պատուեալ բազմաթիւ մասնագէտներ (ի բաց առեալ բժիշկներ և փաստաբաններ) անգամ դժուարութիւն կը կրեն ծածկատանի մէջ իրենց արժանի պաշտօններ գտնելու՝ պէտք են որ արեւմտեան մասեր թէ այսպիսի աննպաստ հանգամանաց և միջավայրի մէջ սոյն գիտութեանց լոկ նախագիտելիքները մեր դպրոցաց մէջ ուսուցանին որքան արտաւայելի լինի զէմ և օգտակարաց համար ժամանակի (այսինքն իրենց ամենէ թանկագին գրամագիլոյն) անդորձ կորուստ մ'է և հարկէ այսպիսի դպրոցներէ ելլող ամեն գիտութեանց մէջ մասնագիտակ ուսումնականաց իրաւքանչիւրը դատարարութեամբ և իր բնական լոկային անպաշտօն երկրաւոր լինելու, քաղաքին միջոցով և մասնաւոր գնդակը կրելէ յառաջ մեծելի կ'որդար 2 րդ աստիճանի իր զինքն և իր ձեռքը մեքենայարար սեղանին և ինքն ալ ամեն ուրիշ լինելու և Արտանալը թուղթը, մարտեղ զուլան երկու ասիւրաւն մէջ պահելը իր ինքնապատուութեան քաջութիւնը չունենալին անհնալով:

Մեծ գիտութիւն մ'է ստուգել Մի. սպիտակ պատուի տեղ և հարաւ մարդու մը համար կեանքի սահմանին ինքնին անցնելու մասին այս ստորեւն ակարարութիւնը բաց յանցանքն իր չէր ինքնապատուութիւնը կուգէ վարկիմու կան կուգէ երկուսն ժամանակի որոշում մէջ արտադրի, վերջական և անգամ չափի վճարի մը գործարարութիւնն է միջոց միջոց այս ակարարութիւնը որ թէն ժամանակի մը ի վեր ծնունդ առած էր իր սիրտին և միտքին մէջ, ու թէն հիմա, այս վարկիմու և կէս գիտելի անարար լուրիւն և երկրագլուխ անանկութեան միջոցին, մոգական արտադրի մը երեւոյթիւն ինքնապատուութեան քաջութիւնը չունենալին անհնալով:

Միւսը:

Ծարն ընդ հուպ

դպրոցները, դպրոցները և լեռները չափելով և իր ստուգ, չարունակ հով կը լինելով . . .

Երբ երկու տարի առաջ սոյն խնդրոյն վրայ վերադառնալով կը գրէինք Մատիսի մէջ թղթակցութեամբ պահանջած էինք որ դպրոցական ծրագիրը՝ նախ քան զգործարարութիւն, հրատարակութեան տարու և ամէն ուր աղտոյ լինի առայն իւր կործինքները յայտնելու և իրենց այս համազումը՝ որքան որ իրենց անհասկողութիւնը դուհալցեցնելու յոյժ նպատակաւ դժուարեալ երկար տարեաց փորձառութեան և իւր գտնուած միջոց վարչին պահանջմանց համաձայն դատարարական անմարդ չափը յոյժ տալն իրենց մեծաշնորհ մ'է, իւրենց այս համազումը՝ որքան որ իրենց անհասկողութիւնը դուհալցեցնելու յոյժ նպատակաւ դժուարեալ երկար տարեաց փորձառութեան և իւր գտնուած միջոց վարչին պահանջմանց համաձայն դատարարական անմարդ չափը յոյժ տալն իրենց մեծաշնորհ մ'է, որ ցնորք մ'է և ժողովրդեան մէջ գործնական խնդիր տեղ — թէ և ուսմանց հարեանցի կերպիւ ծախսով և երբեմն ալ բարեփոխման անհոյժ — անպիտի անձինք կը գտնուին՝ որ չէ թէ միայն իրենց մէջ շատ աւելի լաւ և յոստի կերպիւ կը տեսնուի աղբիւն ուսումնական պիտայից չափը՝ այլ և կը համարձակուի բոլր թէ կարող են այս ուսումնականաց յոյժ տալ թէ արդիւնի միջոցներով կարելի է իրենց երեւակայական ցնորքներէ մերկանալ, գործնական մարդ լինել, իրենց միջավայրին պահանջմանց յարմարել և այսպէս յաւաքագործել և օգտակար լինել թէ իրենց անձինք և թէ ընդհանուր մարդկութեան: Երկայն այնպիսի դպրոց մ'է որ անհնար է անգ պէտք եղածները կամ անպէտք բաները լաւ իմաստասիրելու անանց գործնականութեան տեղ մէջ փորձելու, և մեր ուսումնականք, մանկավարժք և վարժապետք՝ որոնց մեծագոյն մասը գիտագիտարար զուրկ է սոյն փորձառութեան, ապաւին իրենց երազներու և ցնորքի մէջ աղբային մանկաւոր բարեւոր ազգայն յարեւել կը խորհին առանց սակայն կարող լինելու չաճախ իրենց անհասկան գործերն իսկ չենքով շնորհով կատարելու . . .

Յայն վայր մեր խօսածները բաւ համարելով մեր դպրոցաց մէջ տեսնուող դատարարականութեան անտեղութիւնները յոյժ տալու մասին, անտեղութիւնները, որ գէշ խաւարարար ծնունդ կ'առնեն Գիտութեանց նախագիտելիքներն ի դուր տեսնելէ, ուրիշ տեղի կը խոստանալ մեր տեսութիւնը յայտնել թէ որպիսի ուսուցման ընթացք մի պատշաճ կը համարուի: Ծածկահայաց դպրոցաց համար, ընթացք մը՝ որ կատարելապէս հոգեւոր և սրտով հայ դասակներ պատրաստելու հանգամանքն ունենալէ զատ նաեւ ժողովրդային պահանջմանց յարմարելու և օգտակար կերպիւ գործարարելու բարոյական և նիւթական մեծամեծ գիտութիւններ ընծայէ:

Պ. ՆՇԱՆ ՄԻՐՁԱ

ԵՊԱԳՈՍՏԱ ՄԷՋ
ԴԱՏԱՐԱՆԱՑ ՎԵՐԱՆՈՐՈՂՈՒՄ
Ծարունակութիւն

Հասարակաց պաշտօնատունը, զորօրինակ Մաքրատուն, նամակատուն, երկրորդից փառութիւն,

Հեռագրատուն և այլն միշտ իրենց կանոնադրութեանց մէջ բնաւորաւորած են:

Մաքրատունութիւնը յայտնականի կը գործուի վաղից անոր պատիմն օտար դատարանաց կը վերաբերի որք չեն կարող զապել օտար երկրներու մէջ:

Առեւտուրը յաճախ անամօթ չաւ հաղթանքներ ձեռքը մնացած է, չաճաղէտներ՝ որք գիտմամբ ուղեւանութեան կը լինեն, առանց վախճալու այն պատիժէն որ պիտի հարկաներ զիրենք իւր խարդախ անանկ:

Հասարակութեան բարոյց և բարոյի վիճակները շատ յանցանքներ, ինչպէս են վախճալութիւն, բազդախաղ և անպատիւ կը մնան: Վերջապէս իշխանութիւնն անգէն կը գտնուի իր յատուկ պաշտօնատններուն դէմ որք օտարական են, երբ ուղէ հսկել թէ զինուորաց և ոստիկանաց մարմին մը կազմակեր մասին, և թէ այն արարողային երբ ստիպողութիւն տեսնէ այդ պաշտօնատններուն դէմ վարուելու որք երբեմն կաշառակերութեան յանցանք կը գործեն:

Այս օրինակ կայութեան մը մէջ մէջ ընդհանուր դատարարութիւնը և ոչ վիսայայի կողմէ գոհունակութիւն չեն ստանար. իշխանական սկզբունքն անարգութեամբ է, և անպատիւութիւնը խոչընդոտ կը լայնորեն յաւաքագործութեան մէջ:

Հասարակաց ապահովութեան պատասխանատու կառավարութիւնը, ոչինչ ուղղակի աղբեղութիւն ունի զանազան աղբայնութեանց վերաբերող օտարաց վրայ, որք կրնան բնաւորութիւնը գրգռել կամ քաջալերել:

Իրաց այս վիճակն առջեւ, զարմանալի չի լինիր, որ կառավարութիւնը կը պնդէ իր պահանջման վրայ, թէ իր կառավարելոյ և թէ օտար հիւզարարութեանց չաճաղէտներ, պահանջում մը՝ որով ունենալ կուգէ եղբունական գաղափարութիւն մը, կարենալով գործել քաղաքային և առեւտրական գաղափարութեանց հաւատարմութեամբ, որոյ լաւ հետեւութիւնները յայտնի կը տեսնուին այսօր:

Երկրորդ Արդարութեան վերանորոգումը ամեն անգամ, դատարարական մասին կարեւորութեան մէջ ըլլալու պատճառներն ունեն. սկզբունքը ճանչուցաւ տէրութեանց կողմէ, թէ ի Գա. հիւրէ 1870ին, և թէ ի Պոլսի 1873ին և դիւրին է տեղի կանալ ասոր այս գոնիքայնութեան տեղիկալիքները կարգաւորել որք այս վերանորոգման խառնամեղք կը պարունակեն: Արդարեւ լոկ պարզ յանցանքաց (գաղափար) գաղափար համար արտօնութիւն տրուելով, յանցանքաց և ոճրոց (ճիւղահա վէ ճիւղայթ) խնդիրը յետաձգուեցաւ: Սկսած ատեն, թէն ինքրոյ նիւթ բրաւ իրեն գոնիքայնութեան Արդարութեան պաշտօնատնաց և Դատարարաց գէմ գործուած յանցանք և ոճիրքնութեան ենթարկելու:

Գահիրէի Միջազգային Յանձնաժողովը տեղեկագիրը սա կերպով կ'երարակցանէ:

1.—Թէ ոճիր և յանցանք խնդիրներու դատարարութիւնը հարկաւոր է բովանդակ շահուց ապահովութեան համար:

2.—Թէ հարկ էր երաշխաւորութեանց ընդութեան տակն ըլլալ,

երաշխաւորութիւնը՝ որ կատարեալ օրինաւորութեան մը արդիւնքը պիտի ըլլային, այսինքն պատժական օրինաւորութիւնը իր երկու հատարով (ճէղա գանդանամէսի վէ ուսուց մուհալէսի ճէղայիցէ):

3.—Թէ, քաղաքային և երկու նախան դատարարութեանց վերանորոգութիւնը, պէտք էին համաձայն ներմուծուիլ, և թէ առաւելին եղբունականը քաղաքային և առեւտրական գաղափարութիւններէն մէկ տարի ետեւ պէտք էր սկսել:

Այսօր ոչ ոք պիտի կրնայ հերքել Դատարարական վերանորոգութեանց փրկարար հետեւութիւնները: Խառն դատարանը վիսայաց օտար, և ցոյց իր կատարեալ անկախութիւնը, կառավարութեան մը դէմ, որ միշտ ջանացած է չեղել զինքն երբեք և ընդհակառակն դիւրացնել իր բարեբար ընթացքը:

Արդ ժամանակը հասած կը թուի որ տէրութիւնը իրաջնեն իրենց խոստումը և տան խառն Դատարանաց այնքան հարկաւոր եղած՝ ձեռնհասութիւնը: Զեռնհասութիւնը որով կարենայ գտնուի, ու ճիւղ և յանցանք ընդամեններէ օտարներուն դէմ գործուած, և վախճալարարար, ինչպէս նաեւ օտարներէ ուրիշ աղբայնութեանց վերաբերող օտարներու դէմ գործուած:

(Զարունակելի)

ՍԹԱՆԼԷՅ ՃԷՎՈՆՍԻ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ
—
ՍԷԷԷԷ ԷՆԷԷԷ ԷՆ ԿԱՐԵՆԷՆԷ
Բ.
ԵՐԲ ՊԷՏԻ Է ՍՊԱՆԵՐ ԶԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Դիւրութիւն մը սպառելը անոր օգտակարութիւնը չ'ընել է: Օրինակ, վառուած անուր, կերուած հացը, կորուած սպիտ մը, հինցած դահլիճ մը և այլն: Իրենց իրենց օգտակարութիւնը կը կորուսեն զանազան եղանակով: Կըրնան աւելիլ, ինչպէս միւս և ձուկը, — ձիւր փոխել, ինչպէս կանանց զարգելը, կամ պարզապէս հիւսնալ, ինչպէս օրացոյց մը, տետրակ մը և այլն: Ծոնները կը հիւսնան, կը վրն, չտեսնանք իրենց այրել, նաեւ ընկղղիլ: Բոլոր այս պարզապէս մէջ օգտակարութիւնը կամ յամարար կամ արագագոր կը ընկուի, և դիւրութիւնը սպառած կը լինի: Յայտնի է, որ գործածութեան յարմար իրերը միայն պէտք է գործածել, եթէ կուզենք օգտիլ անոնց: Յայտնի է նաեւ որ, կը պարտինք ջանալ մեր ստացած իրաց մեծ մասն օգուտ քաղել: Եթէ նիւթ մը չ'աւելի կամ չ'ընթացալիք գործածութեամբ, ինչպէս գիրք մը, պատահիր մը, ոչչաւի գործածութիւնը՝ այնչափ մեծ օգտակարութիւնը: Այս տեսակ իրք աւելի օգտակար կը դառնան եթէ անձէ մը ուրիշ անձի մը կ'անցնին, ինչպէս ընթերցարան մը մէջ գտնուող գրեւորք: Այս պարագային մէջ բան մը յաւաքագործող կը կրնանք կուգել օգտակարութեան բազմապատկուածութիւն: Հասարակաց մասնաւորաւորանք, թանկարանք, պատկերներու և այլ նմանքինակ իրաց միւլգէնէքստ հաստատութիւնը բոլորն ալ օգտակարութիւնը կը բազմապատկեն և անոնց համար եղած

ծախքերը ոչինչ կամ աննշան բան մ'են իրենց օգտակարութեան հետ համեմատելով:

Մէկ անգամ գործածելով ջնջուած դիւրութեանց համար, ինչպէս անուր, յայտնի է որ մէկ հոգի միայն կրնայ գործածել իւրաքանչիւր բաժինը: Ուստի այն ատեն պէտք է սպառել զայն, երբ ամեն օգտակարագոյնն է: Եթէ առաջապահ մէջ կորուսող մարդ մը անուր նաեւ պաշար մը միայն ունենայ իր քով, ամենը մէկէն ուտելու յիմարութիւնը պիտի գործէ, մինչդեռ բաւական օր առօրեայ թուրութեամբ տառապելու մօտալուտ վտանգին առջեւ է: Պէտք է այնպէս և այն ատեն միայն ուտել իր պաշարին մէկ կտորը երբ իր զօրութիւնն սպառելու չափ կը զգայ ալ անթուրութիւնը: Այսպէս պէտք է գործածել մեր կենաց բոլոր պէտքերը: Այնպատու որ մը ոչչաւ չէ ծախել բոլոր իր օրական վառատիւ գործերուն առատութիւնը տեսնելով, վառագի պէտք ունենայ պիտի օր մը երբ գործերը նուազին և առանց գործի մնայ: Նոյն պէս երկատարութեան մէջ զարգուց և պնդատիրական սովորութիւններն, յագեցնելու համար եղած ծախքերը, կրնային շատ օգտակար ըլլալ ձեռութեան տեսնել, երբ փուլէ պիտոյքը և պարզ ապրուստը դժուարաւ կարելի ըլլայ ձեռք ձգուիլ:

Ամեն հարստութիւն արտադրուած է սպառելու համար, բայց այն ատեն պէտք է սպառել երբ գէշուած նիւթին լաւ կը համապատասխանէ, այսինքն երբ գնուած նիւթը ամեն օգտակար է:

ՍՊԱՆԵՐ ԶԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
ՐՈՒՄ—Ծառ մարդիկ կը լարծեն, թէ պէտք է առատութեան ծախսեր ստակը, առեւտուրը քաջալերելու համար, եթէ իւրաքանչիւր ոք, կըրնան ատենք, սպառելու տեղ գիշէ իր հարստութիւնը, առեւտուրը պիտի նուազէ և աշխատութիւնը պիտի պակսէ: Վաճառականներն այս գաղափարին նը պատուար որ են, վառագի նորաձեւութեանց վաճառական մը, կամ գերաձեւ մը որքան կարենայ իր գնորդներն համարել որ լաժ պապարեն իրեն, այնքան իր անհասկան չափերը շատ պիտի ըլլան, եւ գնորդներն ընդհանրապէս իրաւ հակառակ են հաճոյից համար յաւաք բերուած փաստերուն համազումը, և գնել նոր հագուստ կամ հաճելի նիւթեր: Այս փաստն ալ ոչ նըւազ ցաւալի սխալ մ'է:

Իրապէս, ոչ ոք հարուստ, կարող չէ աշխատութիւն հայթայթելէ եւ քաջալիլ այս կամ այն եղանակաւ: Եթէ ինչպէս իր ստակը հաւանականաբար դատարանուն մը պիտի գնէ, բայց հոն ալ անարգիւն կամ անգործ չ'մնար, դրամատունը զայն վաճառականներու, գործարանապետներու չ'նուրութեանց ձեռնարկողներու և այլն կուտայ որք իրենց գործերն տնայնելու և իրենց գործաւորաց թիւն աւելցուներու համար կը գործածեն: Եթէ երկրորդեղան կամ ուրիշ արժէթուր լինի անոնք, այն ատեն ըստական անոնքները ուրիշ շահագրք բանի մը կը գործածեն:

Հիմա, եթէ հարուստ իր հատուկութիւնը կուտակէ ոսկի և արծաթ ընկելով, օգուտ մը չ'բաղէր անկէ, այլ ընդհակառակն ոսկւոյ և արծաթի պէտքը կ'աւելցնէ հրապարակին վրայ:

Եթէ հարուստներուն շատերը իրենց տոհմերը պահէին, ապա պիտի հետեւէր որ ոսկի հանքերու աշխատութիւնը պիտի աւելնար և հանքային գործաւորները պիտի բազմանային, որք պազարած են, ի չգոյութիւն գործի երկարութեւնը կամ ուրիշ շինութեանց աշխատութիւններէ:

ԳՕԼԵՐԱ

Թանձաւ. 10 յուլիս: Եստանձեր, որ հիւանդութեան սկսելուն առաջին օրերը սարսափազար փախած էին, քաղաքս կը վերադառնան: Վաղը, չափաւորութեան պիտի բացուին: Հասարակաց առողջութիւնը կատարեալ է: Կիրք խիստ սուղ կը ծախուի, բնականանքներուն դուրսն ու ներսը բռնկու. սաստիկ հրամանները ըլլալուն համար: Տունները բռնկու գործով զբաղած խումբ խումբ մարդերէն փողոցներէն անցնելն անկարելի եղած է գրեթէ: Երկինքը խիստ մեղմ գոյնով երեք դէպ պատահէր և մին մեռէր է: Զիֆթէին մէջ մէկ դէպ. մահ ոչ:

Բօրթ—Սայիտ. 9:—Միտին քիւլոն 3 ֆրանսի կը ծախուի: Յուլիս 4 էն իմեր ոչ մեռնող կայ, ոչ ալ պատահար:

Սիւէիշ, 10:—Առողջութիւնը կատարեալ է: Մաքրութեան համար եղած աշխատութիւնը խնամով կը կատարուին, իշխանութեան հրամանաւ:

Չակագիկ, 10:—Կառնածելի պարագայ չկայ: Ամեն ինչ լաւ ընթաց ունի:

Բաֆր—Չէպի, 9:—Հասարակաց առողջութիւնը կատարեալ է:

Բօրթ—Սայիտ, 10:—Առողջութեան կատարեալ: Միտին խիստ սուղ է. 4 ֆրանս քիւլոն:

Գոյեթան Նեփիտոս մայրունող Մուհամմէտ Հայիֆա, Թիւօր Նաւու մէջ նախկին հնոց վառողը, հարցաքննուեցաւ, իր յայտնութիւնները բացարձակապէս կը հաստատեն որ Թիւօր Նաւու տեղեկագիրը: Իր Տիմեթի համեմէն ի վեր, Հայիֆա Գօլթիֆօրմ փորձաւորութեամբ բռնուած էր, այսօր տղէկ կ'ընթաց:

(Պօսթօր Էփիսոպոս)

Գօրֆուէն հասած լուրեր կ'իմացնեն թէ, Ալեքսանդրիայէն եկող նաւ մը հասեր է հան, ուր համբարներն հասկնալով որ 21 օր քարանձինա պիտի ընեն փոխանակ 10 օրէ, նախամեծար թուէր են Թրիէսթէ երկրորդ օր տան օր է քարանձինան: Այս առթիւ Յուլիս անտանի մէջ խնդիր յուղուեցաւ գիտնալու համար թէ, պէտք էր արդեօք Տաճկաստանէ և Աստրիայէն հասնող նաւերը քարանձինա գնել, քանի որ այս երկու տէրութիւնք միայն 10 օր քարանձինա յատկացուցած են, և հետագայը Տաճկաստանը և Աստրիա իջնող համբարները ազատօրէն Յունաստան կը հասնին, որոշուած 21 օր քարանձինան չլրացուցած, և կրնան հաւարակաց առողջութիւնը վտանգի ենթարկել:

Խաբիլիէ ընկերութեան Բիրէայի գործակալը ծանուց Յունական կառավարութեան թէ եղիպտական շուկան մը 300 հոգի պիտի բերէ Բիրէա: Պաշտօնէութիւնը պատասխանեց թէ, քարանձինայի լազաւիները բոլորովին լեցուած ըլլալով, փախուքիլ էր քիւլ մը ու:

չացնել այդ համբարներուն դալուստը:

Գահիրէէն հասած լուր մը, տեղեկութիւն կուտայ թէ երկուստ մեկնող եղիպտացիք Միջերկրականի եզերքը քարանձինա չանցնելու համար, Սիւէիշ կ'երթան ուղղակի և անտի նաւ կը մանեն դէպի Անգլիա երթալով, ուր ամենին քարանձինա չէ հաստատուած, ջրանցէն անցնող նաւերուն համար:

Պօսթայ առողջապահական վարչութիւնը, Օտէտայի Օսմանեան հիւպատոսին հեռագրով հարցուցէր է թէ, ստոյգ է արդեօք որ Ռուս իշխանութիւնք որոշեր են 6 օր քարանձինա դնել Տաճկաստանէն հասնող նաւերը: Միշե երէկուան Պօլէն հասնող լուրերը դեռ չեն գիտէր թէ, ինչ պատահան առնուէր է:

Գահիրէին մէջ հրատարակուող Պօսթօր Էփիսոպոսի հետեւեալը կը գրեն Ալեքսանդրիայէն յուլիս 9 թիւով:—Երէկուան ձեռքի ծանուցուած գօլթայիլի դէպքը ժխտելի է: Գիտնականաց, որուն համար բռնուեցաւ, յանձնաժողովին իր ստանկներն առած ըլլալով, ամբողջ գիշերը բազմաթիւ բարեկամներով կ'արբենայ: Հետեւեալ առաւոյ քիւլը կըսկի, որ գիշերուան վիճակին բնական հետեւութիւնն էր: Իսկոյն հոն գլուխուղները կը գոչեն թէ գօլթայի է, և հիւանդը հիւանդատուն կը տանին, ուր իրօք կը մեռնի:

Յունիս 24էն մինչև յուլիս 10 եղիպտոսի մէջ գօլթայիլի մեռնողներուն թիւը 2169ի հասած է, այսինքն Տիմեթի մէջ 1523, Մամուրա 388, Մամանուա 89, Մէնգալէ 31, Երիպին 24, Բօրթ—Սայիտ 7, Ալեքսանդրիա 3, Թանթա 1, Գահիրէ 1:

ԱՅԼԵՒԱՅԻ

Բարիկ, 11 Յուլիս: Անգլիայ կառավարութեան և Պ. Լըոնթիսի մէջ, երկրորդ ջրանցին համար եղած համաձայնութիւնը հետեւեալ պայմաններով կ'ընթաց:

1. Նոր ջրանցը, եթէ կարելի է, 1888ին պիտի լրանայ:
2. Երբ շահ հարկերն քան մէկի հասնի նաւանցութեան թաւրիֆները աստիճանաբար պիտի զեղչուին, շահն աւելնալուն համաձայնութեամբ, մինչև 3 ֆրանս մէկ թնոն:
3. Ընկերութեան երեք փոխնախագահներէն մին Անգլիացի պիտի ըլլայ:
4. Բրիտանական կառավարութիւնը ջրանցին նաւարկութեան վրայ տեսուչ մը պիտի կարգէ:
5. Արածութիւնը արուած է 99 տարուան համար, պիտի սկսի ջրանցին բացուած օրէն:
6. Այդ վայրկեանէն, այսինքն ջրանցին բացուած օրէն, ընկերութիւնը պիտի վճարէ եղիպտոսի կառավարութեան հարկերն տար, իր զուտ շահէն:
7. Անգլիայ կառավարութիւնը, նոր ջրանցին աշխատութեանց գործադրութեան համար, ընկերութեան փոխ պիտի տայ 200 միլիոնի դոմար մը, հարկերն երեք և մէկ քաւորդ տոկոսով:

Պէրլին, 12:—Բժիշկները արդիւնքն Պիզմարը իշխանի, իր բողոքանաց հակառակ, Ռուսիոյ

գետական Օրթօի իշխանի այցելութիւնն ընդունել, ըսելով թէ երկար հանգստութեան պէտք ունի: Լոնտրա, 12:—Այս օրուան լրագրիւնը խմբագրական յօդուածներով կը պախարակեն միաձայն, Ֆրանսացի ամերային Մատակակարի մէջ բռնած ընթացը, և այս մասին Ֆրանսայի կողմէ բացատրութիւն կը պատահն:

Բէթլըզպուրկ, 12:—Նիհիլիսթներու և Սօխալիսթներու նոր ձերբակալութիւններ եղան երէկ քաղաքիս մէջ:

Լոնտրա, 11:—Պ. Կլաւտօմ հետագիւր մը կը հաղորդէ հասարակաց խորհրդարանի, ծանուցանող թէ Դաղիական զօրաց կողմէ Թամակովի (Մատակակար) դերաւումէ ետեւ Գաղղ. հրամանատարը երկու անգլիացիներ ձերբակալել առած է, այսինքն Անգլիոյ հիւպատոսին քարտուղարը և Շալ կրօնաւորը:

Առաջին նախարարը կը յաւելու, թէ պէտք է ապասել յաւելուածական տեղեկութեանց և հաղորդակցութեանց, զոր պիտի ընէ Դաղ. կառավարութիւնն այս միջադէպին նկատմամբ:

Ֆրանսայի ծովային դործոց պաշտօնէան, Թամակովին (Մատակակար) լուրեր ստացած է յուլիս 6 թիւով, ըստ որոց Դաղիական զօրքերը քաղութեամբ հալածէր են Հօլանդներու դիշերային յարձակումները: Վերջինները մեծամեծ կորուստներ ըրէր են: Ամերալ Բիւր, երեք բան մը չըսէր իր հեռագրաց մէջ, Անգլիոյ հիւպատոսին քարտուղարին և Շալ կրօնաւորին ձերբակալութեան վերաբերեալ:

Թայմը հեռագիր մը կը հրատարակէ Գահիրէէն հասնող, թէ 3000 Չինական զօրք հրամանատարութեան օգնութիւն տալու համար կ'ընթաց:

Չինաց Բարիկի գետական Յէնկ մարքիզը յուլիս 14ին Լոնտրան ձգելով Բարիկ վերադարձեր է:

Սանթա—Մարիա Բէնամիլէրի մէջ կին մը երեք զուակ մէ:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ			
	քամի	թարիֆա	ոյճ
Արմաթ մէճիտիէ	23,13	23,05	20
Ոսկի օսմանեան	125,	133,26	107,99
Սթէրլին	157,25	148,51	148,57
Ոսկի գաղղիական	109,37	118,36	94,49
Վեյնայ	101		
Հինգլայ	60,50		
Մէթալիք	62,25		
Թղթագրամ	980,		

ՊԱՇՏՈՆԱՏՈՒՆԷՔ

ՀՐԴԵՀԻ

QUEEN INSURANCE COMPANY

ԹԱՅՈՒՆԻ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԱՆ ԲՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԻՒՐԲՈՒԼԻ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆԻ

Դրամազլու 2,000,000 Անգ. օսկի

Սոյն ընկերութիւնք փոքր Ասիոյ գլխաւոր քաղաքաց քարամանիոյ, Սուրիայի, Արշակեղան կողմաց, Բուսիլի և Յունաստանի մէջ ճիւղեր հաստատած են:

Կեդրոնական Պաշտօնատուն

Փրանկայ թագ Բիւկ Բապլեթեանի ֆերմանէն թիւ 8

Բնակարան գործակալ

ՃՈՆ Ա. Ա. ԿՈՒԼ

ԳՐԱՍՆԵԱԿ

Բէշթիմայիթիար պաշի Սէֆերեան խան վերի յարկը թիւ 3 ուր պէտք է գիտել ամեն տեղեկութեանց համար:

ՌԵԼԻԱՆՍ ՄԱՐԻՆԻՆՍ

ԵՌՎԱՅԻՆ

RELIANCE MARINE INS. Co. Ltd.

ԵՌՎԱՅԻՆ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԱՆ ԲՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԻՒՐԲՈՒԼԻ

Դրամազլու 400,000 Անգ. օսկի

Սոյն ընկերութիւնք փոքր Ասիոյ գլխաւոր քաղաքաց քարամանիոյ, Սուրիայի, Արշակեղան կողմաց, Բուսիլի և Յունաստանի մէջ ճիւղեր հաստատած են:

Կեդրոնական Պաշտօնատուն

Փրանկայ թագ Բիւկ Բապլեթեանի ֆերմանէն թիւ 8

Բնակարան գործակալ

ՃՈՆ Ա. Ա. ԿՈՒԼ

ԳՐԱՍՆԵԱԿ

Բէշթիմայիթիար պաշի Սէֆերեան խան վերի յարկը թիւ 3 ուր պէտք է գիտել ամեն տեղեկութեանց համար:

կէն կը ծնի: Զարմանալին երեքը մէկէն ծնիլը չէ սակայն, այլ երեքին ալ զատ զատ . . . գոյներ ունենալը: Առաջինը ճերմակ, երկրորդը պղնձագոյն, երրորդը սև: Հայրը ուրախ է գոյնզգոյն . . . զաւակներն ունենալուն վրայ, ուրախ է նաև որ երջանիկ գաղափարն յղացաւ կոչելու զանոնք Մեղքին, Դասպար և Պաղտատար: Արդեօք նոր մագիք են ասոնք, նոր Բրիտանի մը համար:

Նիւա Եօրփի մէջ ճուրիա Միլէր անուն տիկին մը, Միւզէր Պրօթըր անուն վաճառատունէն գողցուած ապրանքներ գնած ըլլալուն համար դատ կը բացուի իր դէմ ճօֆէրսըն Մարքէթ ատեա. նին առջև: Դատավճիռը իր բացակայութեան կը արուի, վտանգի ամբաստանեալ տիկինը հարկեր հաղար ոսկին երաշխաւորութիւն չընալ տալուն համար կը բանտարկուի Լոնդոն փողոցի բանտին մէջ: Այս գումարը կը պահանջէր իրմէ Միւզէրի վաճառատունը:

Կարտներ գատաւորը յայտնեց թէ գործն ուշադիր կերպիւ քնննուելով, համալրած էր, որ տիկին Միլէր չէր գիտէր թէ իր ուղղգնած ապրանքները գողութեան արդիւնք էին: Հետեւեալ օր տիկինն անդադար վճուեց:

Տիկին Միլէրի մօրաբարձ աղջիկն եղող ուրիշ մատաղ կին մը, այս որոշումը լսելով, որ արտութիւնէ յուզեալ և գողութեան դէպի գատաւորը կը վազէ, և երկու բաղաւթներ անոր վիզը փախեալով կըսկի համարյոյն տեղալ գատաւորին երկու երեսներուն և կուտ գլուխին վրայ: Պատկառելի գատաւորը եփած խցգետնի մը չափ կը կարմրի, կը աքի կրնա հեռացնել իրմէ, և քանի մը վայրկեան աքիւնէ ետեւ գժուալու և բռնի կը կարողանայ պըրծիլ, երախտադիտական զգացման վերջին ծայրն հասնող մատաղ կընոջ ձեռքէն: Կրնա այնքան կը յուզուի, որ ջղային ճգնաժամ մը կուգայ վրան: Արժանահատաւոր ակնաստեա մը կըսէ թէ պատկառ:

ուրի գատաւորը քաննէն աւելի համարյոյն . . . սրեց: (Պօսթօր Էփիսոպոս)

ՏԵՂԱԿԱՆ

Տեղապա աղգային վարժարանաց հարցաքննութիւնք արդէն աւարտած ըլլալով, քանի մը օրէ իվեր, այսօր, Մեքսիկոյեան տօնի առթիւ տարեկան հանդէսը տեղի կուտենայ: Մանրամասնութիւնները գալանգրուի կընկարագրենք:

Նահանգիս նորընտրի կուսակալ Վալտ, հաճի նաչիտ բաշա, որ այս իրիկուն հոս կըստատուի, Գիտէն Պօլիս հասած օրը Վեհափառ կայսեր ներկայացած ըլլալը կ'իմացունեն մայրաքաղաքին լրագրիւք:

Քարանձինա սկսելէն ի վեր Բլազմէն եկած են 10 շողենաւ և 2 առագաստի նաւ, որոց մէջի գնաւորը համարյոյն թիւն է 1087: Զորս շողենաւ, ինչպէս նաև 334 հոգի արդէն լրացուցած են իրենց քարանձինան:

Մայրաքաղաքին Առողջախորհուրդը հետադրով խնայուցած է քաղաքիս Առողջապահիկ խորհրդայ, թէ պարագայից ծանրակշիւթեան համար առողջապահական խորհրդոյ բժիշկներուն արձակուրդը դադարած է այժմ, և այդ պայմանին կուտած է Իզմիր տարթօր Բամիս—Սամիլէրօ:

Տօրթօր Միլիտէ Եֆէնտի, որ յիշեալին բացակայութեան առնին մեծ խնամով վարած է այդ պաշտօնը, իր յաջորդին ընտրութեան հակառակ չպիտի դադարէ իր պաշտօնէն:

Մէնէմէնէ կը գրեն մեղ յուլիս 5 թուականաւ թէ, Կիւնէրլի Զիֆթիլիկին յրջակայքը հրդեհ պատահելով 3—600 արտավարի չափ հունձքեր այրէր են: 300 ոսկիէն աւելի քիտա կը հաշուի: Քանի մը օրէ իվեր, հիւանդութիւն մը ծագէր է Մէնէմէնի մէջ և չըրկայքը, խէթ և փորլուծութիւն: Հաւանակ բժիշկներու ջանից, օրը 2—3 մահ անգի կուտնայ այս հիւանդութեան: Երկրպայից մէջ հիւանդութիւնը կը շտտնայ: Արեալա Զիֆթիլիկին ընտրիչներն աւելի տառապելով, տեղաւն քաղաքապետական բժիշկն ուրիշ բժիշկի մը հետ հոն կը զբոսնի:

ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Պ. Վիլիմ Գառու դուրս մեկնելուն պատճառաւ, առաւորի պիտի գնէ, իր տան կաշկարատները, որ կըստնուին Հայոց թաղը, Բէշթէ Զապէէ փողոց, 94 թիւ տան մէջ: Մտաւելիք առաւորներն են Զապէ և կերակրող մեհաւ կի վերաբերեալ բաներ, բիւնօ, Արմանիք, մատենադարան, զանազան գիրքեր, գորգեր, անկողիններ, լուսացաններ և այլն:

Առաւորը պիտի սկսի, վերադառնալ տան մէջ, Յուլիս 15—25 շորքաբարձի օրը, կ'ընթացն առաջ Ժամը ճիւղ 9 ու կէսին:

Պր. Մ. Գ. Վ. պատիւ ունի ծանուցանելու հատարակութեան, թէ վերջերս ամեն տեղի և ամեն լեզուով գրքի և յրագրի համար գործակալութիւն մը հաստատած է, քաղաքիս անգլիական նամակատան մէջ:

Ապապրած օր է գիրք կամ լրագիր անմիջապէս կըրբուրին: